

Rożnów

Rożnów

Zapisy nazw wsi, które przez wieki miała naddunajecka wieś, wywodzą się od legendarnego właściciela grodu, Jaxy Rożna pochodzącego z rodu Gryfitów, który osiadł w Rożnowie na początku XIV w. Wieś na przestrzeni wieków nosiła nazwy: Rosznów, Roznów, Rosnów, Rożniów, Rożniów z Bujnem, Łaziskami, Radakowicami, Zagórzem i Wiesiołką, Rożnów.

Rożnów jest miejscowością położoną na prawym brzegu Jeziora Rożnowskiego, na terenie Pogórza Rożnowskiego. Od strony północnej sąsiaduje z wsiami Rostoka Brzeziny, Tropie i Bujne, od południa z wsią Gródek nad Dunajcem, natomiast od zachodu z miejscowością Bartkowa Posadowa.

Rożnów to miejscowość atrakcyjna turystycznie z wieloma zabytkami architektury. W okresie letnim staje się miejscowością wypoczynkową, w której wczasowicze mogą skorzystać z bazy noclegowej o różnym standardzie. Rożnów jest miejscowością malowniczą, sprzyjającą zarówno biernemu wypoczynkowi nad brzegiem jeziora lub rzeki Dunajec bądź aktywnemu spędzaniu czasu poprzez uprawianie sportów wodnych takich jak: kajakarstwo, żeglarstwo, wędkowanie lub organizowanie pieszych bądź rowerowych wycieczek po lesistych wzgórzach. Amatorzy tenisa ziemnego mogą skorzystać z prywatnych kortów tenisowych położonych na Zagórz. Rożnów posiada także czynne w okresie letnim kąpieliska nad jeziorem, gdzie zlokalizowana jest przystań z kajakami, rowerkami wodnymi oraz wycieczkowym statkiem „Jaskółka” kursującym po jeziorze. Ciekawostką są rożnowskie skałki stanowiące raj dla wspinaczy, a także dla osób żądnych pięknych widoków. Kompleks skałek rożnowskich znajduje się nad brzegiem Jeziora Rożnowskiego, w miejscu dawnego kamieniołomu na terenie prywatnej posesji. Kilkanaście skał różnej wielkości utworzonych jest z piaskowca ciężkowickiego i stanowi obszar pełen różnorodnych dróg wspinaczkowych od bardzo łatwych do takich dla prawdziwych mistrzów wspinaczki. Skałki to również wspaniałe zakątki spacerowy. Poszczególne skały mają swoje nazwy m.in. Turnia nad Przełazem, Pletwa, Mur za Okrętem.

Będąc w Rożnowie nie sposób nie wstąpić na zapórę nad jeziorem, co prawda korona zapory nie jest udostępniona dla turystów, niemniej jednak spacer nadbrzeżem z widokiem na budowlę, strome lesiste brzegi i taflę jeziora dostarcza pozytywnych wrażeń o każdej porze roku.

Rożnów posiada wiele cennych zabytków z których najstarszym są ruiny zamku Zawiszy Czarnego zwanym zamkiem górnym. Jego ruiny znajdują się przy drodze na Zaporę. Zamek wybudowano w XIV wieku na wzgórzu górującym nad Dunajcem. Była to kamienna budowla w stylu gotyckim, na planie czworoboku z wieżą obserwacyjno-obronną. Pierwotnie stanowił własność Rożenów, kolejnym właścicielem zamku był rycerz Władysław Jagiełły – Zawisza Czarny, a następnie Hetman Jan Amor Tarnowski. Zamek prawdopodobnie został zniszczony w XVII wieku i do dnia dzisiejszego zachowały się tylko fragmenty murów obwodowych. Kolejnym cennym zabytkiem mieszczącym się w Rożnowie jest jedna z pierwszych w Polsce warowni o nowożytniej fortyfikacji obronnej tzw. forteca di palazzo. Renesansowa twierdza została wzniesiona przez Jana Amora Tarnowskiego, jednak w XVIII wieku uległa zniszczeniu i do dnia dzisiejszego przetrwał jedynie mur obronny z bramą wjazdową i beleuardem, w którym mieściła się w czasie wojny pierwsza w Polsce ludwisarnia.

W sąsiedztwie twierdzy stoi klasycystyczny dwór Stadnickich wybudowany na początku XIX wieku jako parterowy budynek z portykiem o 10 kolumnach z gankiem. Wewnątrz znajdują się klasycystyczne malowidła. Dwór otoczony jest zabytkowym parkiem w którym szczególnie wyróżniają się potężne dęby, lipy. Obecnie pałac Stadnickich jest własnością prywatną.

Na szczególną uwagę zasługuje zabytkowy kościół pw. Św. Wojciecha z XVII w. ufundowany przez Jana Wielopolskiego – kasztelana wojnickiego. Jest on konstrukcji drewnianej, zrębowej, szalowany, jednonawowy z węższym trójbocznym prezbiterium. Nie posiada wieży, a tylko sygnaturkę. Wnętrze kościoła zdobią fragmenty polichromii późnorenansowej z 1688 roku, obrazy świętych z XVIII w., barokowy ołtarz główny i chrzcielnica kamienna z drewnianą pokrywą i rzeźbą Św. Jana Chrzciela, konfesjonał z 2 połowy XVIII w. z malowidłami figuralnymi. W ołtarzu bocznym przechowywany jest łaskami słynący złożony obraz Matki Bożej Bolesnej, niegdyś podobno wiszący w kaplicy zamkowej Zawiszy Czarnego. Ciekawostką stanowi prezbiterium z malowidłami hrabiny Bogumiły Stadnickiej i grupa posągów barokowych, tworzących przejmującą scenę ukrzyżowania.

Fragmenty filmu promocyjnego z przełomu XX i XXI wieku.

Sławni ludzie pochodzący z Rożnowa:

Jerzy Kurcz - ur. w 1949 roku w Rożnowie; profesor Akademii Muzycznej w Krakowie i Państwowej Wyższej Szkoły

Gminny Ośrodek Kultury w Gródku nad Dunajcem

Zawodowej w Nowym Sączu. Dyrygent wielu chórów - "dowodził" m.in. oprawą muzyczno-wokalną podczas uroczystości kanonizacyjnej królowej Jadwigi w Krakowie w 1997. Specjalista z zakresu edukacji muzycznej, chóralskiej, dyrygentury chóralnej i kształcenia nauczycieli.